

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne izvešča o delu in praznikih. — Inzerati do 80 petiti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petiti vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 28 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRAD, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Patriarh Miron Cristea umrl

Predsednik rumunske vlade patriarh Miron Cristea je podlegel na francoski rivieri, kamor je šel iskat zdravja, v 61. letu starosti pljučnici

CANNES, 7. marca. Snoci je umrl v vili Fregatte v Cannesu predsednik rumunske vlade patriarh Miron Cristea. Podlegel je pljučnici. Na francosko riviero je prišel 24. februarja v spremstvu svojega nekadašnjega episkopa Emilijana ter šefa svojega kabineta prof. dr. Baltaceana. Pokojni patriarh je nameraval ostati v Cannesu dva meseca, kolikor mu je rumunski kralj dovolil dopusta, med potovanjem pa se je patriarh prehladil. Od snoci ob 18. je bil v agoniji, ob 21.25 pa je izdihnil v rokah svojega nekadašnjega episkopa Emilijana.

Dr. Miron Cristea se je rodil 18. julija 1. 1868 kot sin kmetijskih staršev v Toplici Romani na Sedmograškem. Gimnazijo je absolviral v Nasaudu, nato pa je študiral v Sibinju teologijo, a naravne vede, antropologijo in literaturo na univerzi v Budimpešti, kjer je 1. 1895 promoviral za doktorja filozofije. Univerza v Cernovicah ga je pozneje še imenovala za doktorja teologije. Ze na univerzi je začel Cristea publicistično delovati in se zavzemati za interese svojih rumunskih rojakov, ki so jih ma-

džarske oblasti na Sedmograškem hudo zatirale. Skupaj z nedavno umrlim politikom Oktavijanom Gogo je 1. 1907 ustanovil politični list »Naša dežela«, ki se je ostro in odločno boril za narodne pravice sedmograških Rumunov.

Leta 1909 je postal mitropolitni kancelar in še istega leta episkop v Caransebeču. Kmalu nato je ustanovil list »Lumina«, ki je širil kulturo in narodno zavest med Rumuni. Kot karansebeški episkop je 1. decembra 1. 1918 v Alba Juliji prejel deklaracijo o priključitvi Sedmograške Rumuniji in jo na čelu posebne delegacije izročil rumunskemu kralju Ferdinandu I. v Bukarešti.

Kasneje je bil imenovan za prvega mitropolita in je kot tak pokazal izredno delavnost. Ustanovil je novo teološko fakulteto, pet novih episkopij in več semenišč. V sporazumu s carigradskim patriarhom je reformiral julijanski koledar. 1. 1925 pa je bil izvoljen za patriarha rumunske pravoslavne cerkve.

Po smrti kralja Ferdinanda je postal 20. julija 1. 1927 član novo ustanovljenega regentskega sveta, ki je bil po povratku kra-

lja Karola II. v domovino razpuščen. Po padcu Gogove vlade v februarju 1. 1938 mu je kralj poveril sestavo nacionalne vlade in je prevzel ministrsko predsedstvo.

Dne 30. marca 1. 1938 je podal Cristea ostavko svoje vlade z motivacijo, da je izvršila svojo glavno nalogo, ustvaritev nove avtoritativne ustave. Na kraljevo prošnjo je patriarh še nadalje ostal na čelu vlade, ki je bila v zadnjih mesecih večkrat prenovljena. Lani v maju je patriarh potoval v Varšavo, kjer je bil prisrčno sprejet in kjer je bilo prav na njegovo pobudo se bolj poglobljeno rumunsko-poljsko prijateljstvo.

Pokojnik je bil markantna osebnost, mož širokega političnega obzora in razgledanosti ter ga bo rumunski narod zlasti v so-danjih težkih in nemirnih časih zelo pogrešal.

Calinescu novi predsednik rumunske vlade
BUKAREŠTA, 7. marca. i. Notranji minister Calinescu je bil snoci imenovan za novega predsednika rumunske vlade.

Politični obzorik

„Misel in delo“

Februarska številka »Misl in dela« je pravkar izšla. Ima to-le vsebino: Clanki: Slovaška avtonomija v teoriji in praksi (Slovenicus). — O načrtu zakona o službenem razmerju (dr. Stojan Bajčič). — Obzorik: Med novim in starim ravnotežjem sil (dr. Branko Vrhon). — Notranje-politični pregled (Verko). — Ob dvajsetletnici naše drame (tr). — Kulturna gibanja v Beogradu (S. B.). — Silvio Crespi: Alla difesa d'Italia in guerra ed a Versailles (L. C.). — Jožef Reiser: Zgodovina drž. tehn. šole (A. Z.). — Biblioteka »Politika i društvo«, Beograd (S. B.). — Odmevi naše jubilejne publikacije »Ob dvajsetletnici Jugoslavije«. — Dokumenti: Program nemške narodnosocialistične delavske stranke. — Kulturna in socialna revija »Misel in delo« je mesečnik in stane na leto 60 din. Dolžnost vsakega naprednega inteligenta je, da je naročnik te revije, ki jo izdaja Tisk jugoslov. naprednih akademskih starešin »Nastav« v Ljubljani.

Autoriteta in disciplina

Omladinski kulturno-politični list »Naša misel«, katerega 5. letošnja številka je pravkar izšla, je objavil uvodnik, ki zasluži, da z njim seznanimo široko našo javnost. V članku se poudarja, da mora vsak pokret imeti svoje vodstvo, to vodstvo mora imeti avtoriteto, člani pokreta pa morajo biti disciplinirani. Clankar govori nato o razmerah v naprednem taboru in izjavlja: »Pri naprednih in liberalnih političnih gibanjih se pojavi problem vodstva čisto tudi takrat, kadar imajo v svoji sredini najmočnejše osebnosti. Vzrok tiči v miselnosti naprednih množic in v liberalnih osnovah njih vsakršnega združenja in delovanja. Dopusčnost neomejene kritike, ki čisto ne ostane v zdravih in objektivnih mejah, je pri naprednih političnih pokreth čisto zmanjšala marsikatero resnično avtoriteto in povzročila nediscipliniranost, ki mnogokrat ni ostala brez škodljivih posledic. Ta, večsih več kot demokratska svoboda je privzela nagnjenje, zanikati vodstvo, kar stopnjujejo še nasprotniki s tendenčnimi in načrtnimi napadi na predstavnike naprednih političnih ali kulturnih gibanj, čemur napredne množice čisto nekritično podlegajo. Danes se povsod prakticira kot najuspešnejše propagandno sredstvo za idejo čim pogostejši stik širokih slojev s predstavniki te ideje... Iz tega sledi težka odgovornost in težak voditeljev položaj. Temu položaju je voditelj dorešel samo v najtesnejši povezanosti s svojimi idejnimi pristaji. Popularnost voditelja pomeni korist za idejo, kakor pomeni njegova osvojenost škodo za njo. Za voditeljevo popularnost so dolžni skrbeti v prvi vrsti njegovi somišljeniki, pa tudi sam. Iz tega sledi najnujnejša potreba, da vsak voditelj razširi krog svojih neposrednih stikov do največje možne mere. Vprašanje vodstva, avtoritete in discipline bomo morali v interesu programa posvetiti več pozornosti, kakor smo jo doslej. Predstavnikom našega kulturnega in političnega življenja bo treba ne glede na liberalni duh, ki preveča naše napredno življenje, priznati in zagotoviti močnejši položaj, kakor bodo iz tega sledile tudi zanje večje dolžnosti.« — Zadnji čas je že, da se je o tem važnem vprašanju že vendar enkrat začela razprava. Ne bomo smeli dopuščati, da bi lahko svobodno izrekli obsojdo o naših voditeljih predstavnikih vsak pritepeni politični analfabet, ne da bi pri tem ne našel na enodušen odpor in energično zavrnil vse napredne in nacionalne javnosti!

General Miaja predsednik republikanske vlade

Glavni cilj nove vlade narodne obrambe je sklenitev častnega miru

Madrid, 7. marca AA. Snoci je bilo objavljeno po radiu, da je bila sestavljena vlada narodne obrambe pod predsedstvom generala Miaja.

Nova vlada je sestavljena takole: predsednik vlade general Miaja, minister za zunanje zadeve Bertelro, minister za narodno obrambo polkovnik Casado, minister za notranje zadeve Carilo, minister za pravosodje San Andres, minister za finance in gospodarstvo Marin, minister za prosveto Jose del Rio in minister za promet Val.

Novi predsednik vlade Miaja je imel o priliki prevzema oblasti govor, v katerem je dejal, da ne more biti govora o državnem prevratu. Ker prava vlada ne obstoja več, je cilj njegove vlade doseči časten mir. Ljudstvo želi mir čimprej.

Kako je prišlo do prevrata
Madrid, 7. marca AA. (Havas) Ob 19.30 je bil objavljen komuniké, ki pravi, da je imel svet narodne obrambe sejo, na kateri so se razpravljali o novem položaju. Svet je sklenil vzdrževati red in varnost z vsemi sredstvi, ki so na razpolago. Rešitev države in časten mir so glavni cilj sveta narodne obrambe. Njegov pokret je predvsem naperjen proti komunistični premoči in osebemu režimu Negrina.

Kakor vse kaže, republikanska javnost noče, da bi prišlo do novih porazov, tem manj, ker so se pogoji za nadaljnjo borbo po padcu Katalonije poslabšali. Soglasnost voditeljev vojske, politikov in delavskih organizacij je dovela do zbiranja ljudi okoli polkovnika Casada in bivšega podpredsednika parlamenta Basteira, ki je zelo ugleden član socialistične stranke. Vojaštvo je prevzelo vodstvo države, da reši deželo pred paniko, ki ji je pretila po vojaškem porazu. Pokret se je začel v času, ko sta centralna in južna Španija ostali brez zveze z Negrinovo vlado. Že dolgo se je širilo tajno geslo »Vsak na svoje mesto, zaradi neodvisnosti Španije«. Vlada se ni dovolj brigala za novi pokret, ko pa je izgubila svojo legalno osnovo po ostavki Azane. Je nameravala vladati s pomočjo šefov katalonske vojske, ki so prišli v centralno Španijo. V novem pokretu so zelo različni elementi, vojaški, poveljniki, predstavniki političnih strank in raznih drugih organizacij kakor svobodnih zidarjev itd. Svet narodne obrambe bo predvsem skušal doseči časten mir z generalom Francom.

Casadov proglas

Madrid, 7. marca. AA. (Reuter). Polkovnik Casado je izdal proglas »Špancem v jarkih«, v katerem zahteva mir, ki bo zaviral neodvisnost Španije. Le od Špancev samih je odvisno, ali bodo znali rešiti se iz težkega položaja ter se opredeliti za plodno svobodo ali suženjstvo, za mir v korist Španije ali za vojno v korist norega imperializma. Španci ne bodo odložili orožja, dokler ne bodo dobili jamstva za mir brez maščevanja.

Položaj v Madridu

Madrid, 7. marca AA. Življenje v mestu se razvija normalno. Prebivalci Madrida so zadovoljni, ker se je začelo razčiščevanje položaja. Meščani hodijo mirno po ulicah in vršijo svoje posle. Polkovnik Casado je ukrenil vse potrebno, da postujejo uradi normalno. Poslopje, v katerem je uprava policije, straži vojaštvo. Vodstvo policije

Republikanska mornarica pokorna novi vladi

Alžir, 7. marca i. Republikanska brodogradnja, ki šteje 11 enot, med njimi križarke »Cervantes«, »Libertad« in »Mendez Munez« je včeraj zapustila španske vode in odplula proti francoski obali. Domnevajo, da se bo brodogradnja zatekla v Bizerto, kjer ga bodo najbrž razorožili.

Madrid, 7. marca AA. Union-radio objavlja, da je poveljnik republikanske mornarice postal polkovnik Casado brzojavko, v kateri pravi, da se bo mornarica pokorila njegovim odredbam. Sam polkovnik Casado je izjavil, da so vse letalske enote postale poročila, da se bodo pokorile novemu vodji narodne obrambe.

Negrinova vlada pobegnila v Francijo

Toulouse, 7. marca. z. Kake pol ure po pristanku letala, s katerim sta pribežala včeraj iz Madrida na letališče pri Toulouse dr Negrin in Del Vayo, je pristalo drugo letalo v katerem so bili štirje ministri bivše Negrinove vlade in več višjih uradnikov in tajnikov.

Povratak španskih beguncev iz Francije

Pariz, 7. marca AA. Na snočnjem sestanku zunanjega ministra Bonnetta s predstavnikom Francove Španije Quinonesom de Leon je bilo govora v glavnem o repatriaciji španskih beguncev. Število beguncev, ki jim bo dovoljena vrnitev, se bo zvišalo, čim dobi Francova vlada potrebne podatke. Kar se tiče agremena za nacionalističnega veleposlanika v Parizu Leguerica, ga bo Bonnet izdal takoj po svojem današnjem sprejemu pri predsedniku republike Lebrunu.

Nezgoda novega papeža Pija XII.

Rim, 7. marca. z. V inozemskem tisku je bila objavljena vest, da se je papež Pij XII. ponesrečil. Po informacijah iz avteničnega vira je novi papež v soboto, ko se je vračal iz Sikstinske kapele, nerodno stopil in padel na stopnicah, ki vodijo iz kapele v sosedno dvorano. Pri padcu je udaril z desnim komolcem ob tla. Zdravnik je ugotovil nenevarno kontuzijo na komolcu.

Južna Afrika ne da svojih kolonij

London, 7. marca. AA. Dopisnik »Daily Maila« poroča iz Capetowna, da je general Smits izjavil, da bo Južna Afrika preje šla v vojno, nego bi vrnila Nemčiji prejšnjo jugozapadno Afriko. Južnoafriški vojni minister je izjavil dopisniku istega lista, da Južnoafriška unija ne more vrniti te kolonije Nemčiji iz strateških razlogov. Prav tako ni mogoče vrniti Nemčiji Tanganjiko.

Kompromisni predlogi velikega muftija

Arabci pristajajo na omejeno židovsko naseljevanje v Palestini, če se proglasi za neodvisno arabsko državo

Kairo, 7. marca. v. Podtajnik v finančnem ministrstvu Amin Osman paša, ki je znan kot uspešen posredovalec med Anglijo in Egiptom, je v soboto odpotoval v Bejrut, da se sestane z velikim muftijem iz Jeruzalema. Zvedelo se je, da je veliki mufti poslal egiptskemu državnemu podtajniku protipredloge, ki naj bi jih izročil angleški vladi in ki naj bi omogočili kompromisno rešitev vprašanj, s katerimi se bavi palestinska konferenca. Po teh predlogih bi bili Arabci pripravljeni pristati na omejeno židovsko naseljevanje v Palestini, če se proglasi kot neodvisna

arabska država in če se omeji prodaja zemljišč na četrtino vse palestinske površine.

London, 7. marca. br. Palestinska konferenca se razvija še vedno z velikimi težavami. Zidje vztrajajo slej ko prej na svojem stališču, da angleški predlogi glede ureditve palestinskega problema zanje niso sprejemljivi. Včeraj so imeli angleški in arabski delegati daljšo sejo, na kateri so razpravljali o angleških predlogih in arabskih protipredlogih, zvečer pa so se sestali židovski in angleški delegatje.

Napetost v severni Afriki

Obširni obrambni ukrepi ob libijsko-tuniški meji

Rim, 7. marca. w. Šef italijanskega generalnega štaba, maršal Badoglio, ki se je vrnil s svojega inspekcijskega potovanja po Libiji, je ministrskemu predsedniku Mussoliniju podrobno poročal o organizaciji obrambe ob zapadni libijski meji. Utrditve libijsko-tuniške meje je bila potrebna zaradi francoskih vojaških ukrepov v Tunisu. Tudi londonski »Evening Standard« se bavi z vojaškimi ukrepi v severni Afriki na podlagi Bonnetovih izjav ter objavlja nekatere zanimive podrobnosti. Kakor

trdi angleški list, je francoska vlada izdala nove odredbe za naglo mobilizacijo vojaških rezerv v severni Afriki in za koncentracijo maroških, alžirskih in zapadnoafriških čet na libijski meji. Vse to spravlja tudi v zvezo s sedanjim potovanjem francoskega rezidenta v Maroku generala Noguesa po severni Afriki, ki je po svojih razgovorih z zastopniki vlade v Parizu, na inspekciji ob tuniški-libijski meji z nalogo, da izvrši koordinacijo vseh francoskih severnoafriških vojnih sil.

Veliko razburjenje v Indiji

zaradi Gandhijeve gladovne stavke

Bombay, 7. marca. AA. Povsod v Indiji je razvnelo veliko razburjenje zaradi Gandhijevega sklepa, da bo stradal vse dotlej, dokler radžkotski maharadža ne bo pristal na predlagane reforme. V mnogih krajih so bila protestna zborovanja in ponekod so nastale tudi demonstracije proti maharadži in njegovi vladi. Vlade v Bombayu, Madrasu, Biharu in osrednjem Sindu so pozvajo proslile indijskega podkralja za posredovanje, da bi ostal Gandhi pri življenju in se napravil konec »neljudski vlad« radžkotskega maharadža. Splošno mislijo, da bo maharadža odstopil.

Vodja parlamentarne opozicije Desaj je

včeraj obiskal v New Delhiju indijskega podkralja lorda Wellingtona, ki je po zadnjih poročilih ustregel prošnjam raznih indijskih vlad in sklenil posredovati, da se poravnava spor med Gandhim in radžkotskim maharadžo. Mislijo, da obstoja možnost kompromisa, čeprav je mnogo odvisno od Gandhijevega zdravlja.

London, 7. marca. v. Kakor poročajo iz New Delhija, je indijski podkralj lord Wellington pričel posredovati med Gandhim in maharadžo v Radžkotu. Prišel bo tudi pogajanja s kongresno stranko o poravnavi nastalega spora.

Manevri angleške vojske mornarice

Gibraltar, 7. marca. br. Velike vojske vaje angleške domovinskega in sredozemskega vojnega brodogoja so bile za nekaj dni prekinjene. Obe brodogoji sta danes spet odpluli iz gibraltarske luke na Atlantski ocean. Drugi del vojnih vaj bo trajal do prihodnjega petka.

Madžarske ovacije za Brodija

Budimpešta, 7. marca. i. Brodi, prvi predsednik avtonomne podkarpatske vlade, je prišel v nedeljo v Užhorod, kjer so ga Madžari sprejeli z ovacijami. Brodi ni na pozdrave odgovoril, temveč le izjavil, da se želi za nekaj časa umakniti iz političnega življenja.

Pogreb žrtev nesreče nemškega letala

Nica, 7. marca. z. Izmed 11 žrtev nesreče nemškega letala »Dalus« v Alpah severno od Nice je bilo mogoče identificirati dve in sicer pilota in opazovalca. Včeraj so žrtve pokopali v Nici. V ponesrečenem letalu, ki je letelo kot civilno letalo in so ga pogrešali od 24. februarja, je bilo 10 nemških letalskih oficirjev. Našli so namreč kovinske znake ob zgljenih truplih, kakršne nosijo nemški letalski oficirji. V truplu letala so našli nepoškodovane tudi spise o Židih, ki so se izselili iz Nemčije v Španijo. Najbrže je Francova armada zasledila te spise, ko je zasedla Barcelono. Namenjeni so bili v Nemčijo, kjer bi jih potrebovali pri poizvedovanju o židovski imigraciji v Španijo.

Načrt zakona o nadstropni lastnini

Beograd, 7. marca. p. Akcijski odbor beogradskih intelektualcev, ki je bil ustanovljen z nalogo, da bi pripravil načrt zakona o nadstropni lastnini, je sestavil omenjeni zakonski načrt. Včeraj so ga zastopniki odbora predložili ministrskemu predsedniku Cvetkovici in pravosodnemu ministru Ružicu.

Red sv. Save za bolgarskega finančnega ministra

Sofija, 7. marca. Včeraj dopoldne je jugoslovanski poslanik Momčilo Jurislić obiskal bolgarskega finančnega ministra Dobri Božinova ter mu pri tej priliki podelil red sv. Save I. stopnje.

Holandska bo utrdila svoje meje

London, 7. marca. br. Reuter poroča iz Haaga, da je holandska vlada sklenila utrditi vse svoje meje.

Smrtne obsodbe zaradi vohunstva

Toulouse, 7. marca. br. Vojno sodišče je obsodilo nekega francoskega častnika zaradi špionaže na smrt. Obsodba je bila izvršena danes.

Curih, 7. marca. Beograd 10, Pariz 11.07, London 20.645, New York 440.25, Bruselj 74.075, Milan 23.15, Amsterdam 233.70, Berlin 176.65, Praga 15.06, Varšava 88, Bukarešta 3.37.

